

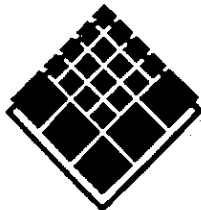
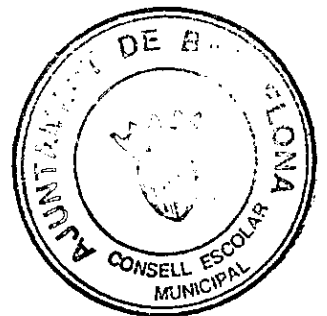

INFORMES

- * REFLEXIONS I PROPOSTES D'ACTUACIÓ EN RELACIÓ A L'ORGANITZACIÓ DELS MENJADORS ESCOLARS (des.1991)
- * REFLEXIONS I PROPOSTES D'ACTUACIÓ EN RELACIÓ A LA PARTICIPACIÓ I L'ASSOCIACIONISME (des.1991)
- * REFLEXIONS I PROPOSTES D'ACTUACIÓ EN RELACIÓ A LA FORMACIÓ PROFESSIONAL (des.1991)
- * INFORME SOBRE EL PROCÉS DE MATRICULACIÓ A LA CIUTAT DE BARCELONA (oct. 1990)
- * DICTAMEN SOBRE EL CONVENI (Generalitat-Ajuntament) sobre CONSTRUCCIONS ESCOLARS (oct.1990)

Aprovats per la Comissió Permanent del Consell Escolar Municipal

Secretaria del Consell
Escolar Municipal

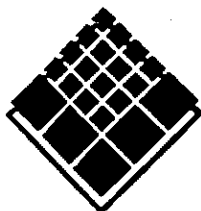

REFLEXIONS I PROPOSTES
D'ACTUACIÓ EN RELACIÓ
A L'ORGANITZACIÓ DELS
MENJADORS ESCOLARS

Informe aprovat per la Comissió Permanent
del Consell Escolar Municipal
en la reunió del 13 de novembre de 1991

Secretaria del Consell Escolar Municipal
Desembre 1991

REFLEXIONS I PROPOSTES D'ACTUACIÓ EN RELACIÓ A L'ORGANITZACIÓ I FUNCIONAMENT DELS MENJADORS ESCOLARS

Introducció

La Comissió de "Normes i Serveis Educatius Complementaris" del Consell Escolar Municipal, juntament amb els presidents de les comissions homònimes dels Consells Escolars de Districte, ha estudiat la situació actual dels menjadors escolars a la ciutat de Barcelona per tal de poder establir un diagnòstic precís i, d'acord amb aquest, proposar criteris d'actuació amb l'objectiu de millorar l'organització i el funcionament d'aquest servei.

La comissió ha pogut analitzar la documentació següent:

- * Orden del 20 de Julio de 1954, sobre l'organització i funcionament dels Menjadors Escolars (BOE 28.07.54)
- * Real Decreto de 4 de Agosto de 1983, sobre el Reglament de Manipuladors d'Aliments (BOE 20.09.83)
- * Real Decreto de 13 de Octubre de 1983, sobre reglamentació tècnico-sanitària dels menjadors col·lectius (BOE 11.10.83)
- * Llei de 14 de juliol, de la higiene i control alimentaris (DOGC 22.07.83)
- * Decret 143/1986, de 10 d'abril, sobre desplegament reglamentari de la Llei 15/1983, de 14 de juliol, de la higiene i control alimentaris (DOGC 30.05.1986)
- * Ordre de 3 d'abril de 1990, de creació del Programa d'alimentació i nutrició (DOGC 20.04.90)
- * Orden de 24 de Agosto de 1986, sobre regulació i funcionament dels menjadors escolars en la Comunitat Autònoma de Canaries (BOCAC 12.09.86)

- * Resolució d'11 d'agost de 1986, de la Direcció General d'Educació Bàsica i d'Educació Especial, sobre l'organització i funcionament dels menjadors escolars en centres públics (DOGV 22.09.86)
- * Ordre de 10 de desembre de 1990, per la qual es concedeix una subvenció per al finançament de les despeses de personal dels serveis de menjadors i transport dels centres docents concertats d'educació especial (DOGC 25.01.91)
- * Normativa interna de l'Ajuntament de Barcelona (Àrea d'Educació) sobre els menjadors escolars a les escoles municipals i del Patronat Municipal de Guarderies Infantils. (Documentació facilitada pel Negociat de Gestió de Serveis de Suport a l'Educació)
- * Articles d'opinió i informes publicats en diversos mitjans de comunicació.

La Comissió ha tingut en compte, a més, d'una manera especial, els informes que ha rebut de les comissions homònimes dels Consells Escolars dels Districtes de l'Eixample i de Sant Martí, així com, les opinions manifestades per la responsable del Negociat de Gestió de Serveis de Suport a l'Educació en una de les reunions de treball de la Comissió.

Reflexions

La Comissió considera que:

- * els canvis experimentats pel país en els darrers vint anys amb la incorporació creixent de la dona en el mercat del treball, amb la progressiva elevació de les rendes familiars, i, alhora, amb un profund canvi en els hàbits i costums familiars, han contribuït, d'una manera decisiva, a superar la concepció dels menjadors escolars com un simple servei assistencial.

En el moment actual, malgrat la davallada demogràfica, un 17% de la població de preescolar i d'EGB del sector públic català utilitza els menjadors escolars. Aquest percentatge és superior al 50% a la ciutat de Barcelona.

* els menjadors escolars tenen, en general, un funcionament i una organització molt precàries. Es constata, a més, una gran dispersió en les responsabilitats de control i de seguiment: hi ha menjadors en els quals el responsable únic és el director del centre, mentre que, en altres, poden ser-ho les Juntes de les Associacions de Pares, o una Cooperativa de Serveis o altres firmes de gestió mixta.

* els menjadors escolars han de constituir un espai educatiu diferenciat i, alhora, integrat en l'organització i funcionament de l'escola. Aquest espai educatiu, el temps de migdia, constituït pel lleure i l'alimentació, ha de comptar amb un personal propi i especialitzat que, en estreta col.laboració amb el conjunt dels docents del centre, es responsabilitzi de l'organització i funcionament d'aquest temps educatiu de característiques pròpies.

* l'Administració Educativa de la Generalitat de Catalunya no exerceix, en general, cap tipus de control dietètic sobre els menús que se serveixen en els menjadors escolars dels centres docents públics. Això fa que es tendeixi, per part de les empreses ("catering") subministradores, a complaure, d'una manera excessiva, el gust immediat dels nens i nenes per damunt del rigor dietètic. Així, per exemple, l'oferta de postres de pastisseria industrial -més econòmics, més fàcils de consumir i de conservar- en detriment de la fruita és una pràctica habitual en la majoria de menjadors escolars.

* per a una bona part dels nens i nenes, de determinats Districtes Municipals de Barcelona, el menjar que els ofereix l'escola és, amb molta freqüència, l'única alimentació digna que reben al llarg del dia. Aquesta situació hauria d'obligar, d'una manera més urgent, encara, a l'Administració Educativa, a garantir que la dieta alimentària que s'ofereix en els menjadors escolars assegurí el mínim energètic i proteínic per poder fer front, d'una manera adequada, a les necessitats de creixement i de desenvolupament psíquic dels nens i nenes que utilitzen aquests serveis.

* la proliferació de normatives sobre menjadors col·lectius que, per tant, no afecten directament els menjadors escolars és un dels aspectes més negatius de la situació actual d'aquests serveis que, d'acord amb les pròpies dades del Departament d'Ensenyament, atenen, amb més o menys qualitat, uns 80.000 alumnes del sector públic distribuïts en unes 750 instal·lacions escolars.

* les normatives legals de la Comunitat Autònoma de Canàries (BOCAC 12.09.86) i de la Comunitat Autònoma del País Valencià (GOGV 22.09.86) són insuficients. La Comissió considera que la normativa publicada en el DOGV, malgrat ser la que presenta aspectes més positius, no contempla el funcionament i organització dels menjadors escolars com un espai educatiu propi i, alhora, integrat en l'activitat general dels centres docents.

En particular, no es considera acceptable que el servei de menjador estigui sota la responsabilitat directa dels professors del centre (Art.3.1.2.e) ni, com a conseqüència, d'establir un sistema de gratificació econòmica pel servei efectuat (Art.3.1.2.e, punt 6) ni, finalment, amb la possibilitat que el Consell Escolar del Centre pugui concedir la gestió del menjador escolar a l'Associació de Pares o altres entitats (Art. 3.2). A criteri de la Comissió aquesta responsabilitat hauria de ser assumida per la corresponent Administració Educativa.

* el sistema d'organització i funcionament dels menjadors escolars de les escoles municipals i del Patronat Municipal de Guarderies Infantils és correcta. La Comissió valora, d'una manera positiva, els aspectes següents:

- el tractament globalitzat del temps de migdia dins el marc d'organització i funcionament de l'escola.
- la consideració del temps de migdia com a complementari del temps d'educació formal.
- la participació del Consell Escolar en el disseny de les activitats del temps de migdia i, alhora, el seguiment i control del seu compliment per part dels càrrecs unipersonals.
- la disposició de personal especialitzat (cuiners, cambrers, monitors) per al temps de migdia (servei de menjador i lleure)
- el control dels menús i gramatges per part de personal especialitzat (metge-dietista)
- la participació dels usuaris en la confecció dels menús
- el respecte a la diversitat en la confecció dels menús (hàbits alimentaris adaptats a les diferents ètnies i cultures)
- la formació específica del personal de serveis (no és suficient disposar d'un carnet de manipuladors d'aliments)
- el control trimestral higièno-sanitari del personal de serveis.

- l'organització del lleure, en el temps de migdia, amb personal especialitzat (monitors i directors de lleure)
- la programació d'activitats de lleure d'acord amb la línia pedagògica del centre (projecte educatiu)

Propostes

La Comissió de "Normes i Serveis Educatius Complementaris" posa a la consideració de la Comissió Permanent del Consell Escolar Municipal, d'acord amb les reflexions manifestades en aquest informe, els següents

ACORDS

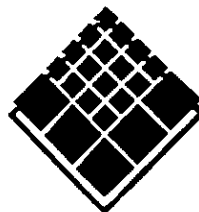
- 1r. Demanar, al Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, l'aprovació d'una normativa específica dels menjadors escolars que s'haurien de contemplar dins el marc general del temps de migdia, és a dir, servei de menjador i temps de lleure, el qual, hauria de ser considerat com un espai educatiu propi de l'escola.
- 2n. Demanar que l'aprovació d'aquesta normativa vagi precedida de les oportunes consultes al Consell Escolar Municipal i als deu Consells Escolars de Districte.
- 3r. Establir l'adequat i suficient sistema de beques o ajuts de menjador per tal de garantir, a través d'un rigorós control públic, l'accés al servei de menjador escolar de tots els nens i nenes de famílies de renda econòmica baixa.
- 4t. Demanar al Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya que contempli, en l'esmentada normativa, la situació específica de la ciutat de Barcelona atenent a la seva extensa i complexa estructura educativa i que, des d'aquesta perspectiva, prengui en consideració l'organització i el funcionament del temps de migdia de les escoles municipals i del Patronat Municipal de Guarderies Infantils.
- 5è. Establir un conveni entre la Generalitat i l'Ajuntament de Barcelona que, sens perjudici del que en el futur pugui determinar la Carta Municipal en matèria d'educació, regulés, amb l'adequada dotació pressupostària per part de l'Administració Educativa, l'organització i funcionament dels menjadors escolars a la ciutat de Barcelona de conformitat amb els acords d'aquest informe.

REFLEXIONS I PROPOSTES
D'ACTUACIÓ EN RELACIÓ A LA
PARTICIPACIÓ I L'ASSOCIACIONISME

Informe aprovat per la Comissió Permanent
del Consell Escolar Municipal
en la reunió del 13 de novembre de 1991

Secretaria del Consell Escolar Municipal
Desembre 1991

REFLEXIONS I PROPOSTES D'ACTUACIÓ EN RELACIÓ A LA PARTICIPACIÓ I L'ASSOCIACIONISME

Introducció

Amb l'aprovació, el juliol de 1985, per les Corts Generals, de la Llei Orgànica del Dret a l'Educació (LODE), es configurava un nou marc jurídic que permetia fer realitat el previst en l'article 27 de la Constitució i que, en relació a la participació, en els seus apartats 5 i 7, estableix el següent:

5) Els poders públics garanteixen el dret de tothom a l'educació, mitjançant una programació general de l'ensenyament, amb la participació col·lectiva de tots els sectors afectats i la creació de centres docents.

7) Els professors, els pares i, en el seu cas, els alumnes intervindran en el control i en la gestió de tots els centres sostinguts per l'Administració amb fons públics, en la forma que la llei estableixi.

El text de la LODE recollia, a més, una bona part de les propostes contingudes en la Declaració de la X Escola d'Estiu de Barcelona, de juliol de 1975, organitzada per "Rosa Sensat" i pel Col·legi de Doctors i Llicenciats de Catalunya.

La LODE obria, per tant, camins a la participació per part de tots els sectors de la comunitat educativa i, alhora, es definia un nou marc legal que calia omplir amb nous continguts. La participació, dins de cada centre escolar, i, més en general, dins del sistema educatiu, no és, únicament, un factor de democratització si no que, a més, assegura una major qualitat de les propostes educatives.

La participació és un bon instrument per garantir els drets individuals i, també, el millor camí per assegurar la permanència dels valors col·lectius de cada comunitat educativa.

Una efectiva gestió democràtica i participativa de cada centre docents obliga a un esforç individual i col·lectiu per tal de bastir, dia a dia, una cultura de la participació que permeti avançar en la consolidació d'un sistema educatiu ben adaptat al seu entorn i de bona qualitat pedagògica.

Aquesta cultura de la participació hauria de superar la tendència natural de cada col·lectiu per assegurar-se, en relació als altres, la màxima representació en els diferents òrgans de participació (consells escolars de centre, consells escolars municipals, Consell Escolar de Catalunya,...). Caldria, en canvi, augmentar el teixit associatiu dels diferents sectors educatius per tal de consolidar una participació que sigui més l'expressió i el resultat d'un esforç col·lectiu que de propostes individuals i aïllades. Des d'aquesta perspectiva cal entendre la participació com un diàleg permanent entre els diferents sectors educatius per tal de superar, dia a dia, els enfrontaments estèrils i paralitzants i, en canvi, poder establir acords estables que permetin assegurar la correcta vertebració i funcionament dels consells escolars de centre o els d'àmbit territorial.

Des d'una perspectiva més global del fet associatiu cal tenir present que Barcelona és, sens dubte, una ciutat amb un fort entramat d'associacions diverses (de veïns, de joves, de caràcter esportiu, de lleure, de tipus cultural, de professionals, ...) que, juntament amb les que tenen una vinculació més directa amb el món de l'educació, constitueixen una bona garantia per poder superar, amb una adequada i coordinada política d'actuacions des de les Administracions Públiques, juntament amb unes correctes iniciatives provinents del sector privat, la tendència a les actituds d'aïllament individual i vertebrar, pel contrari, actituds solidàries a l'entorn de projectes col·lectius.

1.- Participació i associacionisme

La tendència a fer extensiva la participació ciutadana en la definició i orientació de l'Educació s'inscriu, de fet, en la necessitat de promoure l'acció de tots els ciutadans en la seva capacitat d'autodirigir-se.

En els darrers anys s'ha pres consciència, d'una manera creixent, que l'educació només pot ser eficaç en la mesura que cada individu pren part activa en el seu propi procés educatiu. És una orientació de l'activitat educativa que es pot caracteritzar com pedagogia de la participació.

Cal indicar que qualsevol sistema participatiu, tant en l'àmbit de l'educació com en altres sectors de l'organització social, ha d'establir d'una manera clara i específica les relacions funcionals entre els sectors que intervenen, les estructures de comunicació i els mecanismes d'avaluació i control de la gestió realitzada.

Hi ha una sèrie de valors que han d'estar en la base de totes les polítiques que tendeixin a fomentar la participació i l'associacionisme:

1r. El reconeixement de la mateixa diversitat de valors, a vegades contradictòria, que han de coexistir en una estructura associativa o de participació.

2n. L'estímul a la responsabilitat en l'execució dels programes de treball i la creació d'un marc de convivència estable.

3r. L'estímul a la cooperació com a substitut dels enfrontaments estèrils de signe individualista o corporatiu entre els diferents ciutadans i/o institucions que intervenen en el sistema associació/participació.

4t. El reconeixement i l'impuls del principi d'igualtat de totes les persones. Caldrà, en aquest sentit, promoure polítiques d'eliminació de desigualtats que hauran de comportar el desplaçament de recursos públics cap els sectors socials més desfavorits.

El sistema educatiu està sotmès a la pressió constant de determinats grups socials i, en general, d'interessos corporatius o de grup que es generen a l'exterior i, també, a l'interior del sistema. Un ampli i consolidat teixit participatiu i, alhora, un bon entramat d'associacions, haurien de ser una garantia suficient per evitar la confrontació permanent de determinats interessos corporatius (professionals, ideològics o econòmics) que es poden generar des de determinats àmbits reduïts.

Una sèrie de mesures i actituds poden proposar-se per impulsar el procés de col.laboració i integració dels diferents sectors educatius en el funcionament i gestió dels centres docents:

1r. Afavorir els intercanvis individuals i col.lectius entre les associacions i federacions de pares i d'alumnes amb el col.lectiu docent.

2n. Millorar o crear noves estructures democràtiques de participació que permetin als representants elegits dels pares intervenir amb eficàcia en la vida educativa dels centres docents.

Es innegable que la participació dels alumnes en la gestió dels centres representa un canvi qualitatiu important. No hi ha, encara, una pràctica consolidada per part de les associacions d'alumnes. No és agosarat afirmar que l'impuls participatiu dels estudiants pot ser afavorit, d'una manera decisiva, pel col·lectiu dels professors.

La participació dels alumnes en el centre docent es produirà si troben, en aquest, un marc de debat i de realització que reculli les seves inquietuds i interessos. És essencial donar als alumnes una influència real en l'àmbit on realitzen la seva activitat natural i quotidiana.

La progressiva integració dels alumnes en els òrgans de participació no ha de contemplar-se des de la benevolència circumstancial. S'ha d'entendre, en canvi, des de la perspectiva de trencament de l'esquema tradicional que considera a l'adolescent com un irresponsable. Des de la perspectiva de la seva responsabilitat és com cal entendre la participació dels alumnes en els òrgans de gestió dels centres docents.

Es imprescindible assenyalar, també, l'esforç de molts col·lectius de mestres, especialment per part dels Moviments de Renovació Pedagògica i dels Sindicats de Mestres i Professors, en la consolidació i extensió d'una cultura participativa dirigida cap a una millora efectiva de la qualitat en el conjunt dels serveis educatius. Aquesta és, sens dubte, una aportació que cal valorar-la d'una manera especialment positiva.

Especial atenció caldria posar en el grau de participació del personal d'administració i serveis. El seu coneixement específic dels mecanismes bàsics del funcionament administratiu dels centres docents hauria de ser, sens dubte, un aspecte que caldria tenir molt en compte en el moment d'establir estratègies de participació de caràcter global. Aquest aspecte és especialment important en el cas dels Consells Escolars de Centre ja que, d'acord amb la LODE, són òrgans de participació i de gestió, tant administrativa com pedagògica, dels centres docents.

Un anàlisi més detallat caldria fer de les possibilitats reals de participació del personal de serveis. La seva diversificació de categories laborals, així com, les diferents modalitats de contractació per part de l'Administració Educativa i, en conseqüència, el major o menor grau de vinculació al centre docents porta, sens dubte, a la necessitat d'establir estratègies específiques de formació per aquest col·lectiu si es vol garantir, d'una manera efectiva, la seva participació en la comunitat educativa.

2.- Participació i gestió a l'escola

L'aplicació de la Llei Orgànica d'Ordenació del Sistema Educatiu (LOGSE) hauria de significar, per la ciutat de Barcelona, una ocasió única per adequar i millorar el conjunt dels seus centres docents i dels serveis educatius a les necessitats i demandes d'educació dels seus ciutadans.

L'aprovació i aplicació del Mapa Escolar de la ciutat que, en el seu moment, l'Administració Educativa de la Generalitat haurà de passar a consulta prèvia del Consell Escolar Municipal, comportarà una nova ubicació dels centres educatius en el lloc adequat i la correcta dotació dels recursos humans i materials.

Es important analitzar, també, des de la perspectiva de l'aplicació de la LOGSE, el nou paper que hauran de jugar els Consells Escolars, dels centres docents públics i concertats, en la vertebració i organització dels propis centres docents. Cal entendre el centre docent com la unitat bàsica on es realitza l'activitat escolar i, per tant, és imprescindible l'existència d'un projecte de centre que expressi els objectius i les normes de funcionament pedagògic, així com, les propostes organitzatives que facin possible la realització dels objectius fixats pel seu Consell Escolar.

És imprescindible, en conseqüència, que l'escola participativa garanteixi uns bons nivells de planificació, de coordinació, de presa de decisions, d'execució i de control. Des d'aquesta perspectiva l'existència d'equips estables en la direcció dels centres podria ser, entre altres, una bona garantia per cohesionar els equips docents a l'entorn dels projectes educatius aprovats pels Consells Escolars dels centres docents públics o concertats.

S'obre, sens dubte, un nou panorama més complex en el funcionament i presa de decisions dels Consells Escolars dels centres. En aquest moment ja es poden constatar les dificultats d'alguns Consells Escolars per exercir competències que són tècnicament complexes en relació a la gestió i funcionament d'un centre docent. Això es un aspecte que cal tenir present en el debat sobre com pot evolucionar el paper del Consell Escolar en la gestió de l'escola. L'experiència actual sembla indicar que, en la majoria dels casos, el Consell Escolar ha actuat com un àmbit de transferència d'informació d'uns sectors més informats (equip directiu i professors) a altres sectors menys informats (pares i alumnes). En aquest punt de la reflexió hauríem, d'analitzar i valorar el paper positiu que, en determinades circumstàncies, poden jugar els representants municipals en la vertebració i cohesió dels Consells Escolars.

La presència dels més de 140 representants municipals en els, aproximadament, 250 Consells Escolars dels centres docents públics de Barcelona, ha aportat noves perspectives i referències al govern dels centres docents i ha permès incrementar les seves possibilitats de col·laboració directa amb l'Ajuntament i, també, la coordinació de cada centre amb el conjunt d'iniciatives ciutadanes que poden tenir incidència positiva amb els objectius educatius de les diferents escoles.

Cal assenyalar, en aquest moment de la reflexió, algunes qüestions que poden ser significatives en la valoració del binomi participació/gestió a l'escola:

1r. La presa de decisions en una escola, qui les executa, qui en fa el seguiment. Des d'aquesta perspectiva és imprescindible assegurar una adequada vertebració entre el Consell Escolar i l'Equip Directiu.

2n. El projecte educatiu ha de tenir un grau de definició suficient per poder preveure la planificació i la revisió de les decisions en els seus diferents aspectes (mètodes de comunicació, assignació de responsabilitats, seguiment d'actuacions, objectius parcials, etc. ...)

3r. El binomi autoritat-participació és, especialment significatiu des de la perspectiva de l'organització educativa. És innegable que darrerament el paper de l'autoritat ha estat sotmès a revisió, tant a nivell educatiu com a nivell institucional. La situació de les nostres escoles és significativa en relació a aquesta qüestió. La lluita contra l'autoritarisme, acompanyada per un intent de participació incontrolada, han produït convulsions en l'organització escolar que han enterbolit, en alguns moments, el debat sobre el paper de l'autoritat en un marc participatiu.

Des d'aquesta perspectiva s'haurien de prendre en consideració les següents reflexions:

3.1 L'existència d'un centre de decisió es fonamental per al bon funcionament d'un centre docent.

3.2 És obligat delimitar amb claretat els àmbits i les atribucions de forma que quedi clara la responsabilitat individual o col·lectiva davant de qualsevol decisió.

3.3 La participació dels diferents sectors de la comunitat educativa, en els diferents àmbits de l'escola, és fonamental com a principi de funcionament.

3.4 La participació s'ha d'orientar com un dels instruments per obtenir un increment de la maduresa en les persones.

3.- Participació en el marc

Escola-Societat

Creiem, d'acord amb la Carta de Ciutats Educadores, que la integració de l'escola en el seu entorn obliga, sens dubte, al coneixement i utilització dels recursos que genera i ofereix la ciutat. Tots els joves han de poder accedir, en plenes condicions d'igualtat a les ofertes d'educació i lleure que la ciutat pot posar al seu abast. Des d'aquesta perspectiva els poders locals haurien de garantir, prenen les mesures més adequades, l'exercici efectiu d'aquest dret.

És imprescindible, per tant, disposar d'un bon coneixement de les demandes i necessitats de la població juvenil en el terreny de l'educació, la cultura, l'esport i, d'una manera general, del lleure. La satisfacció d'aquestes necessitats dels joves hauria d'orientar-se, per part dels poders públics, en la perspectiva de fomentar i consolidar la seva participació en les diverses ofertes socials i, alhora, estimular l'extensió del teixit associatiu.

Un sistema escolar, ben integrat a la ciutat, hauria d'afavorir la diversitat cultural, la correcció de desigualtats formatives inicials i, en conseqüència, disminuir els efectes de marginació i exclusió que es donen en amplis col·lectius de joves ciutadans. Cal, també, en aquest terreny específic, una bona coordinació dels poders públics que assegurí, d'aquesta manera, una política eficaç d'aprofitament dels recursos humans i materials.

Aquest conjunt de reflexions a l'entorn de la participació i de l'associacionisme en el món educatiu ens permet proposar a la consideració de les Administracions Públiques i, d'una manera especial, a l'Administració Educativa de la Generalitat, d'acord amb les competències que té assignades, el compliment dels següents

ACORDS

1r. Afavorir una bona integració dels joves en la seva escola i, alhora, la d'aquesta en el seu entorn immediat.

Des d'aquesta perspectiva demanem, a l'Administració Educativa de la Generalitat, el màxim acord de col·laboració amb l'Ajuntament de Barcelona i, alhora, amb els deu Districtes Municipals.

2n. Ampliar l'horitzó participatiu i associatiu dels infants i dels joves i, alhora obrir l'Escola a les realitats tecnològiques, econòmiques, socials i artístiques.

3r. Educar a tots els joves en l'exercici efectiu de tots els valors que permetin el ple desenvolupament de la seva condició de ciutadans, tant, per mitjà de la descoberta específica de les diverses dimensions de la vida a la ciutat i dels drets i deures de cadascun, com, alhora, desenvolupant i afavorint les activitats cíviques i el sentit de la responsabilitat.

4t. Fomentar la presència activa de les Associacions i Federacions de Pares i de les Associacions i Federacions d'Alumnes per tal de:

- Consolidar i potenciar les actuacions dirigides a l'orientació i formació escolar i professional.

- Facilitar l'accés dels joves a totes les activitats culturals.

- Donar suport a les noves experiències educatives vinculades a les necessitats d'un entorn social o cultural concret.

- Participar en la determinació dels criteris generals d'utilització dels equipaments escolars en horaris no lectius.

- Participar en l'orientació de les activitats extrascolars i, d'una manera més concreta, en la definició dels criteris que haurien de regir el funcionament dels menjadors escolars.

- Promoure la relació entre els diversos centres docents i, alhora, fomentar l'intercanvi d'experiències per conèixer la realitat de l'entorn.

5è. Acceptar les Associacions de Pares i les Associacions d'Alumnes com interlocutors normals en el disseny dels programes i actuacions dirigides a la millora del sistema educatiu.

En aquesta línia de reflexió demanem, a l'Administració Educativa de la Generalitat, el màxim acord de col.laboració amb l'Ajuntament de Barcelona i, alhora, amb els deu Districtes Municipals.

6è. Estimular el funcionament dels Consells Escolars dels centres docents públics i concertats i establir les estratègies necessàries per millorar el seu funcionament.

PROPOSTES D'ACTUACIÓ

1. Establir convenis de col.laboració amb les Federacions de Pares i d'Estudiants d'àmbit general i, d'una manera més específica, amb les Associacions de cada centre docent. Aquests convenis haurien de contemplar actuacions concretes per tal de:
 - * Promoure que les escoles es converteixin en centres de formació integral que permetin l'aprenentatge de la iniciativa, el treball responsable i la participació social.
 - * Fomentar i consolidar les iniciatives d'associació cultural dels joves amb una adequada política de recursos.
 - * Incrementar les línies de suport específic a les organitzacions de pares per tal de facilitar la seva actuació dins l'àmbit de la comunitat educativa.
 - * Facilitar l'accés dels joves estudiants a les diverses activitats que tenen lloc a la ciutat.
- 2.- Avaluar l'aplicació de l'actual Normativa de Drets i Deures dels Estudiants i, si s'escau, proposar modificacions del seu contingut. GENERALITAT
- 3.- Dissenyar i realitzar àmplies campanyes de divulgació dels recursos existents en beques i altres ajuts. Establir un pla especial d'atenció preferent als joves de minories ètniques i als joves marginats. GENERALITAT
AJUNTAMENT
- 4.- Establir convenis amb les Universitats per tal de promoure la realització de programes d'orientació cívica i de promoció cultural dirigits als joves. AJUNTAMENT
UNIVERSITATS
- 5.- Establir estratègies concretes d'actuació per tal que els Consells Escolars de Centre coneguin i, si s'escau, col.laborin en la realització de les actuacions globals que, dirigides a un territori determinat, es proposen des de cada Districte Municipal. GENERALITAT
AJUNTAMENT

- 6.- Donar suport a l'associacionisme no formal, estimulant els seus mecanismes de relació i de cohesió, d'acord amb la problemàtica social del territori o barri on se situa. **AJUNTAMENT**

- 7.- Establir estratègies d'actuació concreta que permetin incrementar i consolidar el teixit associatiu esportiu. Donar suport i assessorament per a la creació de cooperatives i associacions de serveis esportius. **GENERALITAT
AJUNTAMENT**

- 8.- Promoure la participació de les entitats dels barris en l'ús dels equipaments escolars. **GENERALITAT
AJUNTAMENT**

- 9.- Establir els corresponents plans de formació, dirigits als diferents sectors de la comunitat educativa, per tal de millorar el seu nivell de participació en els diferents Consells Escolars. **GENERALITAT
AJUNTAMENT**

- 10.- Garantir que en els cursos de formació de directors dels centres docents públics s'inclourà, d'una manera específica, els aspectes relacionats amb l'organització, la gestió i la vertebració dels centres en el marc de la participació i de la Reforma Educativa. **GENERALITAT**

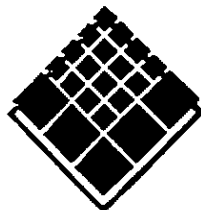
- 11.- Afavorir la participació de les Associacions de Veïns, de les Associacions de Pares, de les Associacions d'Alumnes i de les Entitats del barri preocupades per l'educació, en el disseny i execució dels programes educatius aprovats per cadascun dels Consells Escolars de Centre. **GENERALITAT
AJUNTAMENT**

**REFLEXIONS I PROPOSTES
D'ACTUACIÓ EN RELACIÓ A
LA FORMACIÓ PROFESSIONAL**

Informe aprovat per la Comissió Permanent
del Consell Escolar Municipal
en la reunió del 13 de novembre de 1991

Secretaria del Consell Escolar Municipal
Desembre 1991

REFLEXIONS I PROPOSTES D'ACTUACIÓ EN RELACIÓ A LA FORMACIÓ PROFESSIONAL

La Comissió, al llarg de les sessions, ha expressat nombroses opinions que es fan difícils recollir en un document. És per això que s'ha intentat fer un resum d'aquells temes en els quals s'ha insistit més o que més preocupen. Aquest informe es presenta com una contribució a la necessària reflexió sobre la nostra formació professional present i futura.

INTRODUCCIÓ

La Comissió ha tingut l'oportunitat de consultar nombrosa informació escrita i de rebre orientació per part d'experts en la Formació Professional. Ha rebut, també, aportacions de les comissions homònimes dels Consells Escolars de Districte.

La Comissió és conscient que algunes de les propostes s'escapen de les competències del Consell Escolar Municipal. Això no obstant no vol deixar-les d'expressar ja que les considera opinions representatives dels sectors afectats.

L'aplicació de la LOGSE pot oferir l'oportunitat d'esmenar errors i dissenyar una més eficaç Formació Professional.

CONCLUSIONS

Estudiada la documentació rebuda i escoltats els experts que han col·laborat en aquest informe, la Comissió exposa les següents conclusions:

- 1a. La majoria dels usuaris desconeixen els recursos que els ofereixen les Administracions Públiques i institucions privades en el camp de la Formació Professional. Aquesta ignorància impossibilita que la majoria de la població potencialment interessada en pugui gaudir en igualtat d'oportunitats.
- 2a. A aquest desconeixement se li sumen desinformacions i inèrcies provinents d'una situació anterior la qual cosa fa més necessària una acció informativa.

- 3a. Institucionalment es promou una separació excessiva entre la formació professional reglada i la formació professional no reglada (ocupacional) quan, si més no, les dues coincideixen en la finalitat de facilitar la incorporació a la vida activa.
- 4a. Malgrat que la LOGSE obre noves i millors oportunitats en el camp de la Formació Professional, hi ha aspectes poc definits que creen incertesa.
- 5a. No es creu prudent avançar l'aplicació de la llei sense haver avaluat els currícula experimentals ni haver establert un compromís amb el món empresarial.

Exposades les conclusions la Comissió voldria matisar o ampliar algunes afirmacions.

LA FORMACIÓ PROFESSIONAL NO REGLADA

- a) Considerem que la formació professional no reglada és una alternativa al sistema educatiu reglat i més per a aquells nois i noies que no puguin o no vulguin seguir en el règim escolar.
- b) Els recursos destinats a aquesta formació, en estar administrats per distints organismes, perden eficàcia i es fa més difícil la seva promoció, accés i control.
- c) En considerar la formació professional no reglada com una alternativa al sistema reglat, considerem que els centres públics i privats concertats se'ls hauria de facilitar l'accés a aquests recursos, sempre que posseeixin experiència i infraestructura. Amb aquesta mesura es garantiria la correcta aplicació ja que estan controlats sistemàticament per les administracions públiques.

LA FORMACIÓ PROFESSIONAL I LA REFORMA DEL SISTEMA EDUCATIU

La Comissió considera que la LOGSE, en l'àmbit de la Formació Professional, respon, en general, a la necessitat d'un canvi profund en la concepció d'aquest nivell educatiu i possibilita la creativitat i el disseny d'alternatives, però també

Considerem:

- a) Que els currícula dels mòduls professionals, especialment els de segon nivell, són escassos i temem que no responguin a les expectatives i exigències del món laboral.
- b) Que la Formació Professional es descuida la formació cultural complementària de caire humanista així com l'aprenentatge o perfeccionament d'idiomes.

LA COL.LABORACIÓ AMB EL MÓN EMPRESARIAL

El model adoptat, el dual, no es pot desenvolupar sense una interacció escola-empresa.

- a) És ineludible el concurs de l'empresa en :
 - * el disseny dels currícula
 - * facilitar llocs de pràctiques
 - * facilitar la incorporació a la vida activa
- b) Aquesta col.laboració cal institucionalitzar-la mitjançant convenis marc. Aquests convenis haurien de garantir el caràcter formatiu de les pràctiques.

PROPOSTES

Les Administracions haurien de tenir cura de fer arribar a les escoles tota la informació sobre la formació professional reglada i no reglada, sobre les noves professions i els estudis sobre les tendències del mercat de treball. Es proposa la publicació d'una guia que inclogui tota aquesta informació.

La Generalitat hauria d'oferir un servei d'informació als alumnes sobre professions i estudis mitjançant un "paquet" de conferències impartides per professionals.

La Comissió voldria incloure aquesta aportació amb una recomanació adreçada a l'Administració en general.

Per tal d'orientar els joves que vulguin o necessitin anar al món del treball, per assessorar l'empresa, per optimitzar i millorar els recursos, etc... es fa imprescindible, com ja està contemplat al Pla estratègic econòmic i social, Barcelona 2000, la creació d'un ORGANISME COORDINADOR DE LA FORMACIÓ PROFESSIONAL que coordini, impulsi, controli i informi. Entre altres, suggerim que aquest organisme:

- * coordini totes les iniciatives en el camp de la formació professional no reglada o no i informi als departaments competents en els temes de Transició Escola-Treball.
- * promoció d'iniciatives d'interès general.
- * coordini la demanda i oferta de places de pràctiques.
- * mantingui un banc de dades i d'informació general sobre els diferents aspectes de la Formació Professional.
- * mantingui un constant contacte amb el món empresarial per detectar necessitats i estudiar suggeriments.
- * coordini els recursos econòmics, els distribueixi i els controli.
- * informi i promogui els intercanvis internacionals

**INFÓRME SOBRE EL
PROCES DE MATRICULACIO
A LA CIUTAT DE BARCELONA**

Informe aprovat per la Comissió Permanent
del Consell Escolar Municipal
en la reunió del 10 d'octubre de 1990

Secretaria del Consell Escolar Municipal
Octubre 1990

INFORME sobre el

"Procés de matriculació a la ciutat de Barcelona"

ANTECEDENTS

La Comissió Permanent del Consell Escolar Municipal, en la seva reunió ordinària celebrada el 15 de maig de 1990, acordà encarregar a les comissions de "Planificació, programació i matriculació" i "D'adequació del conjunt escolar a les diverses zones de la ciutat", un informe sobre el procés de matriculació a la ciutat de Barcelona per tal que, en la propera reunió de la Comissió Permanent, se'n pogués fer l'estudi adequat i, si s'escau, aprovar-lo.

Les dues comissions de treball han fet una valoració quantitativa i qualitativa del procés de matriculació corresponent al curs 1990-91 que, d'acord amb les Resolucions del 14/2/90 i del 8/3/90 i amb l'Ordre del 25/4/90 publicades pel Departament d'Ensenyament, ha tingut lloc a la ciutat de Barcelona.

Aquestes reflexions i l'informe que les recull, no preteneixen ser exhaustives ni concretar plenament fórmules alternatives. L'objectiu és posar de relleu alguns aspectes que s'han considerat negatius del procés de matriculació del curs 1990-91 a la ciutat de Barcelona amb la intenció de millorar-lo enguany, és a dir, pel curs 1991-92.

Vist l'informe presentat per les dues comissions de treball, la Comissió Permanent, en la reunió del dia 10 d'octubre de 1990, ha acordat, per unanimitat, emetre el següent

INFORME

- 1.- Demanar al Departament d'Ensenyament que, abans de la publicació de l'Ordre de matriculació corresponent al curs 1991-92, consulti el Consell Escolar Municipal per tal de poder garantir que les propostes d'aquest informe es tindran en compte en la redacció de la normativa de matriculació pel proper curs acadèmic.

- 2.- Demanar, al Departament d'Ensenyament que, avanci la data de publicació de l'Ordre de matriculació i que, alhora garanteixi que els ciutadans rebin, amb antel·lació suficient, una adequada informació pública de l'oferta de places escolars, tant del sector públic com del privat, en els diferents districtes municipals.
- 3.- Adequar el mòdul d'alumnes/aula, sense imposar com ara els 35 de Primària i els 40 de Secundària, en el marc d'una correcta programació escolar que permeti garantir una bona aplicació de la Reforma Educativa.
- 4.- Revisar, garantint el respecte a la lliure opció de les famílies al tipus d'ensenyament que volen pels seus fills, les demarcacions que regulen l'adjudicació dels punts per "proximitat a l'Escola". No serveixen les "zones de recerca" de l'Ajuntament perquè varen ser creades amb una altra finalitat i deixen espais de la Ciutat que no són "zona de ningú". No és pot deixar tampoc a la decisió del centre el seu atorgament per les arbitrarietats i desequilibris que ja s'han produït i que poden continuar produint-se.
- 5.- Assegurar que la normativa de la matriculació s'apliqui, com la Llei ja preveu, per igual a totes les escoles que són mantingudes amb fons públics, amb independència de la seva titularitat. Avui en dia moltes escoles privades, en aquesta situació, se'n mantenen al marge i l'Administració no en fa el seguiment.
- 6.- Establir millor les Comissions de Matriculació de zona i, alhora, estimular el seu funcionament amb la representació de les diferents escoles per tal d'homogeneïtzar criteris, d'informar millor, més globalment, les famílies i d'ajudar a resoldre els problemes, que, sens dubte, es plantejaran en un procés tant complex com aquest.
- 7.- Revisar, comptant amb l'experiència d'enguany, els criteris i les condicions d'obertura de les aules de tres anys i del seu accés i preveure millor, amb més temps, els problemes que es poden plantejar en el procés de matriculació. El compromís d'anar-ne obrint els propers anys als centres públics ens hi obliga.

Cal fer constar, en un altre ordre de coses, que a alguns districtes municipals, tot i la forta demanda, no s'ha previst obrir-ne cap.

- 8.- Demanar, al Departament d'Ensenyament, que vetlli i estimuli la qualitat de tota l'oferta educativa i, des d'aquesta perspectiva, informi de les causes que poden motivar el fort desequilibri que, en els darrers anys, s'observa entre la demanda i l'oferta de matrícula, tant en el sector públic com privat, en determinats centres docents dels diferents nivells educatius.

- 9.- Demanar, al Departament d'Ensenyament, que garanteixi, en tots els centres docents, el compliment de les normatives d'escolarització dels alumnes. Cal assenyalar, en aquest aspecte, els efectes negatius que es poden produir en el funcionament dels centres públics de Secundària com a conseqüència de l'absorció permanent d'alumnes que, per causes no contemplades en les normatives legals, són obligats a abandonar l'escolarització en el sector privat de Secundària i a optar, com a única alternativa, a l'escolarització en el sector públic

- 10.- Constatar i destacar, tot i que no disposem encara de la quantificació final de tot aquest procés, el fort desequilibri entre l'oferta i la demanda de places públiques que és dona a molts Districtes. Això sembla especialment greu a l'Escola Bressol i a l'Ensenyament Secundari. Fins i tot en els casos en què l'oferta pugui ser superior a la demanda cal considerar els dèficits històrics que, en els diversos nivells educatius, arrosseguen molts districtes municipals i que han condicionat, a una gran majoria de famílies, a prendre opcions d'escolarització en contra de la seva voluntat. Aquets dèficits històrics de places públiques s'han agreujat, a més, per les diferències qualitatives entre els centres d'un mateix districte o les d'aquests en relació als d'altres districtes. Entenem que és un dret de tots els alumnes disposar d'una plaça pública de qualitat en el seu barri. És, doncs, una obligació de l'Administració vetllar perquè aquest dret sigui respectat, especialment a l'ensenyament obligatori.

- 11.- Demanar, finalment, que el Consell Escolar Municipal sigui consultat, per part del Departament d'Ensenyament, en el procés de redacció del Mapa Escolar de Barcelona per tal de poder assegurar, amb la màxima garantia, les correctes transformacions que comportarà l'aplicació de la Reforma del Sistema Educatiu.

CONCLUSIÓ

Donar per APROVAT aquest informe i demanar, al Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, que estableixi els mecanismes adequats per tal d'assegurar-ne el millor compliment possible

Barcelona, 10 d'octubre de 1990

Signa: Josep M. Blanch i Marquès
SECRETARI DEL CONSELL ESCOLAR
MUNICIPAL

**DICTAMEN sobre el
CONVENI DE COL.LABORACIÓ
(Generalitat-Ajuntament)
sobre
CONSTRUCCIONS ESCOLARS**

Informe aprovat per la Comissió Permanent
del Consell Escolar Municipal
en la reunió del 10 d'octubre de 1990

Secretaria del Consell Escolar Municipal
Octubre 1990

DICTAMEN sobre el

"Conveni de col.laboració entre la Generalitat de Catalunya (Departament d'Ensenyament) i l'Ajuntament de Barcelona (Àrea d'Educació), per a la construcció i adaptació de diversos centres docents".

ANTECEDENTS

D'acord amb l'article 17.1.a de la Llei 25/1985, de 10 de desembre, dels Consells Escolars, aprovada pel Parlament de Catalunya, el Consell Escolar Municipal ha de ser consultat sobre "els convenis i acords de col.laboració amb el Departament d'Ensenyament i les Institucions i els organismes educatius que afecten l'ensenyament dins l'àmbit del municipi".

La signatura del present Conveni, per part de la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona, un cop finalitzat el període de vigència de l'anterior (1986-90), obliga a ambdues Administracions, en compliment de la llei, a demanar el corresponent dictamen preceptiu al Consell Escolar Municipal de Barcelona.

A tal efecte, la Regidora d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona, presidenta per delegació del Consell Escolar Municipal, Excm. Sra. Marta Mata i Garriga, ha encarregat a les comissions de treball "De planificació, programació i matriculació" i "D'adequació del conjunt escolar a les diverses zones de la ciutat", que redactin un dictamen provisional per tal que sigui estudiat i, si s'escau, aprovat per la Comissió Permanent del Consell Escolar Municipal.

Vist l'informe presentat per les dues comissions, la Comissió Permanent, en la reunió del dia 10 d'octubre de 1990, ha acordat, per unanimitat, emetre el següent

DICTAMEN

- 1.- Constatar, com s'assenyala en el propi Conveni, les singularitats que concorren en l'edificació de centres docents a Barcelona i de la necessitat d'una planificació racional de necessitats, prioritats i recursos.
- 2.- Constatar que estem en un període de transició pel que afecta a la programació i planificació de l'ensenyament en el marc de l'aplicació de la LOGSE que, en la ciutat de Barcelona, donades les especials característiques de la seva estructura educativa, obligarà a una estreta col.laboració entre la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona.
- 3.- Constatar que l'import de les obres de seguretat i adaptació, a diferència de l'anterior Conveni, s'haurà de revisar cada any i consignar-se en l'avantprojecte de Pressupost de la Generalitat de Catalunya.
- 4.- Constatar la necessitat de les actuacions previstes en el Conveni i assenyalar que, aquestes, en relació als dèficits en construccions i adaptacions escolars que pateix la ciutat de Barcelona, són encara insuficients. Aquesta situació s'agreuja, a més, per l'existència de dèficits històrics que, en el terreny de les construccions escolars, arrossega la ciutat de Barcelona i que han condicionat, a moltes famílies, a prendre opcions d'escolarització en contra de la seva voluntat. Des d'aquesta perspectiva, per tant, és imprescindible un esforç inversor més gran que hauria de contemplar-se en els pressupostos de la Generalitat que aprova el Parlament de Catalunya.
- 5.- Constatar que aquest esforç inversor s'hauria d'ajustar a les necessitats derivades de la progressiva adaptació de la xarxa de centres docents de Barcelona als criteris de planificació i programació que, en el marc de la LOGSE, haurien d'establir-se en els propers mesos. Des d'aquesta perspectiva és imprescindible i urgent que el Consell Escolar Municipal sigui consultat, per part del Departament d'Ensenyament,

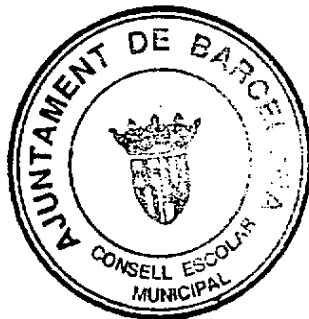
en el procés de redacció del Mapa Escolar de Barcelona que hauria de ser l'eina que permetés, amb la col.laboració de l'Administració Municipal, orientar correctament les actuacions que s'hagin de fer en aquest terreny.

- 6.- Demanar al Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya que informi, en relació a les actuacions previstes en aquest Conveni, als Consells Escolars de les escoles afectades.

CONCLUSIÓ

Emetre un informe FAVORABLE al text del Conveni de Construccions Escolars (1990-93) i assenyalar la necessitat de donar compliment adequat, per part de l'Administració Educativa, a les propostes específiques dels punts 4, 5, i 6 del dictamen.

Barcelona, 10 d'octubre de 1990

Josep M. Blanch i Marquès

Signa: Josep M. Blanch i Marquès
SECRETARI DEL CONSELL
ESCOLAR MUNICIPAL